

MUNKAERŐPIACI ELEMZÉS

a HUHR/1601/4.1.2/0030 azonosító számú
INTERREG V-A Magyarország-Horvátország- Együttműködési Program
2014-2020 által támogatott
„Cross-border Vocational Education Capacity Sharing”
című projekt keretén belül

a Nagybajomi Kolping Katolikus Szakközépiskola és Kollégium
szempontjából

Készítette:
Hálózat a Regionális Fejlesztésért Alapítvány

Nagybajom, 2018. Október

Tartalom

1. Vezetői összefoglaló.....	3
2. Térségi helyzetfeltárás.....	4
2.1. A Dél-dunántúli régió helyzete	4
2.2 Somogy megye helyzete	5
2.3. A Kaposvári járás helyzete	6
2.4 Nagybjom helyzete.....	7
2.4.1 Egészségügyi intézmények	7
2.4.2 Szociális intézmények	7
2.4.3 Nevelési és oktatási intézmények	8
2.4.3.3 Középfokú oktatási intézmény.....	8
2.4.4 Kulturális és sport intézmények.....	8
2.5 Szakképzés	9
2.5.1 Nagybjomi Kolping Katolikus Szakközépiskola és Kollégium.....	9
2.5.2 Pályaorientáció	10
2.5.3 Egy jó gyakorlat a szomszéd megyéből a pályaorientáció területéről	10
2.6 Demográfiai adatok.....	11
2.7 Foglalkoztatási adatok.....	11
2.7.1 Nyilvántartott álláskeresők számának alakulása.....	12
2.7.2 Nyilvántartott pályakezdők száma Somogy megyében	13
2.7.3 Csoportos létszám-leépítési bejelentések által érintett létszám	13
2.7.4 Az alkalmazásban állók száma gazdasági ágak szerint	13
2.7.5 Alkalmazásban állók havi bruttó és nettó átlagkeresete	14
2.7.6 A nyilvántartott álláskeresők száma a tartózkodási helyük szerint, településenként.....	15
3. Az ágazati vállalkozások foglalkoztatási igényeinek elemzése	16
4. A munkaerő-piaci helyzetet bemutató feltáró jelentés	17
4.1 A kérdőíves felmérés eredményei.....	17
4.2 Az interjúk főbb megállapításai	25
5. Melléklet.....	28
Felhasznált irodalom	29

1. Vezetői összefoglaló

Az INTERREG V-A Magyarország-Horvátország Együttműködési Program 2014-2020 keretében támogatást nyert „Cross-border Vocational Education Capacity Sharing, Szakközépiskolák Együttműködése” elnevezésű és HUHR/1601/412/0030 azonosító számú projektet az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) finanszírozza.

A projekt keretében egy olyan, a határokon átnyúló szakképzési kapacitás megosztást elősegítő együttműködés jön létre, melynek célja az oktatási intézmények, mint szellemi központok szerepének erősítése a határtérség specifikus tudásbázisának növelése érdekében.

A projekt tervezett céljainak elérése érdekében olyan tevékenységek valósulnak meg, amelyek a határmenti régiók közötti közös csereprogramok révén javítják a diákok és a tanárok kompetenciáit öt szakmában (hegesztő, szakács, pék, cukrász és mezőgazdász).

A projekt hosszú távú célja a magyar és horvát partneriskolák közötti szoros partnerség kialakítása a jövőbeli közös határokon átnyúló projektekben történő együttműködés érdekében a tudás- és tapasztalatcsere, kiállítások és tanulmányi versenyek területén.

A projekt keretében szükség van az érintett cukrász, pék és a szakács szakmák munkaerőpiacának feltérképezésére a Nagybajomi Kolping Katolikus Szakközépiskola és Kollégium szempontjából.

A felmérés során feladat volt a feltárás forgatókönyvének elkészítése (magyar nyelven), amely részletesen tartalmazza: az interjú javasolt kérdéseit, a potenciális interjúalanyokat (gazdaságfejlesztési szervezet(ek), projekt stakeholderek, és további intézmények képviselői), a kérdőíves lekérdezés során használandó kérdőívet, a statisztikai adatgyűjtés jellemző mutatóit.

Emellett feladat volt a kérdőíves interjúk formájában történő lekérdezés előkészítése és lefolytatása a kaposvári járás területén a cukrász, pék és szakács szakmák területén működő vállalkozások, illetve a projekt szempontjából releváns további szervezetek körében, közösen kidolgozott módszertan alapján,

Ezt követően kellett elkészíteni a projektben szereplő szakmák munkaerőpiacának elemzését a kérdőíves és interjúk lekérdezések valamint a statisztika adatgyűjtés során összegyűjtött adatok feldolgozása a feltárási forgatókönyvben szerepelt módszertan alapján, a speciális területek azonosításával. Ehhez kapcsolódóan el kellett végezni a térségben (a Kaposvári járásban) illetve a megyei szinten végrehajtott lekérdezések eredményeinek összegzését, a munkaerőpiaci helyzet- és igényfelmérés eredményeinek összefoglalását egy, a munkaerő-piaci helyzetet bemutató dokumentum kidolgozásával az érintett szakmákra irányuló speciális igényekre fókuszálva.

Ennek mellékleteként össze kellett állítani az ajánlott munkáltatók listája a diákok és az iskolák számára a gyakornoki képzéshez a projekt partner iskola számára a diákok felé történő ajánláshoz, mivel az elkészülő dokumentumok fontos információkat tartalmaznak mind az iskolák számára az oktatási program fejlesztése, mind a diákok számára a speciális szakmákra való orientációjuk tekintetében.

RÖVID ÖSSZEGZÉS:

A térségi helyzetfeltárás alapján bemutatásra került, hogy a Dél-dunántúli régió, Somogy megye, valamint a közvetlenül érintett területi egység (Kaposvári járás) fejlettségi szintje alapján egyaránt lemaradó, fejlesztendő státuszú.

Bemutatásra kerültek a demográfiai folyamatok, amelyekből megállapítható, hogy a lakónépesség folyamatos csökkenése évtizedek óta tart valamennyi érintett területi szinten.

A Kaposvári járás versenyképessége annak ellenére átlag alatti, hogy a járásszékhely város egyben megyeszékhely, így megyei jogú város is.

A 105/2015. (IV. 23.) kormányrendelet a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről alapján Nagybajom besorolásra került a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális

szempontból kedvezményezett települések és a jelentős munkanélküliséggel sújtott települések közé egyaránt.

Nagybajomban az infrastrukturális helyzet és a közszolgáltatások elérhetősége egyaránt megfelelő, a környező települések egyfajta alközpontjaként működik. Legnagyobb problémája a munkanélküliség, a szakképzettség nélküli, alacsony iskolai végzettségű potenciális munkavállalók nagy száma, továbbképzésük és munkába állásuk megoldatlansága.

A tanulmány kialakítása során megkérdezésre kerültek az együttműködő intézmények (kamarák, szakképző intézmények) képviselői. A Nagybajomi Kolping Katolikus Szakközépiskola és Kollégium a pék, cukrász és szakács szakmák képzésében is érintett a tanulmány tárgya szempontjából. Az iskola vezetője szerint az iskola diákjainak mintegy fele halmozottan hátrányos helyzetű, Nagybajom 30-35 kilométeres körzetéből járnak be. A képzésből kikerülő pályakezdőknek jellemzően leginkább a szakács szakmában van lehetőségük bármilyen rugalmas munkavégzésre. Az intézményben felnőttoktatás is zajlik, esti tagozaton 2 év alatt lehet náluk pék-cukrász végzettséget szerezni. Tapasztalatuk szerint az ide jelentkezők legnagyobb része minimum érettségivel rendelkezik, de sok közöttük a diplomás is. Ezek a résztvevők többnyire egy jövőbeni vállalkozás megnyitása miatt vágnak bele ebbe a képzésbe.

Amit valamennyi interjúalany kiemelt, hogy véleményük szerint nagymértékben mozdulhatna el a helyi munkaerő-piaci helyzet a munkahelyi képzések és átképzések számának növelésével, mivel nagyon sok az alkalmazottak között azoknak a száma, akik még az általános iskolát sem végezték el.

Fontos lenne a gyakorlati helyeken folyó munkát összehangolni az iskolai keretek között folyó oktatással, javítani szükséges a képző intézmények és a gyakorlati helyek közötti kommunikációt, együttműködést.

Nagybajomi Kolping Katolikus Szakközépiskola és Kollégium szempontjából lefolytatott munkaerőpiaci elemzés során 14 kérdőíves lekérdezést végeztünk a pék, cukrász és szakács szakmák területén működő vállalkozások illetve a projekt szempontjából releváns további szervezetek körében, közösen kidolgozott módszertan alapján.

A vállalkozások a következő munkakörökben tudnák alkalmazni a felsorolt szakmákban végző diákokat: pék, cukrász kisegítő, szakács, mesterszakács, felszolgáló, pizzafutár, bolti eladó, konyhai kisegítő, reggeliztető, emellett pedig az adott vendéglátóipari vagy idegenforgalmi vállalkozás egyéb területeken is tudna alkalmazni pályakezdőket: recepciós, adminisztrációs, marketinges, takarító.

A megkérdezett vállalkozások többsége az álláshirdetéseket a Foglalkoztatási Hivatal és fejevadász cégrészére juttatja el, valamint családbarát tanácsadót is igénybe vesz a járási hivatala részéről, néhányan viszont újsághirdetést is alkalmaznak és felveszik a kapcsolatot a képző iskolával. A lekérdezések kitértek a vállalkozók által elvárt készségekre illetve kompetenciákra is, melyeket a pályakezdőkkel szemben elvárnak, illetve, hogy milyen területen tervezik a létszám bővítést.

2. Térségi helyzetfeltárás

2.1. A Dél-dunántúli régió helyzete

Nagybajom a Kaposvári járás egyik települése, amely a Dél-dunántúli régiót alkotó Baranya, Tolna és Somogy megyék közül az utóbbiban található. A fejezetben megvizsgálásra kerül a régió helyzete az Európai Unió régiói között, Somogy megye jellemzői, a Kaposvári járás pozíciója a magyarországi járasok között, és Nagybajom város helyzete.

Az EUROSTAT 2018 februárjában hozta nyilvánosságra a regionális bruttó hazai termék (GDP) egy főre eső nagysága alapján összeállított fejlettségi rangsort a 2016-os évre vonatkozóan.¹ Ez alapján 2016-ban az Európai Unió 28 tagországának 276 régiója közül a vásárlóerő-egységben (PPS) számított GDP – mely szerint az egy főre jutó GDP volumenindexét az Európai Unió (EU-28) átlagához viszonyítva adják meg – nagysága szerint az első helyen Belső-London állt, a lista alapján a legszegényebb magyarországi régiók, azaz Észak-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország és a Dél-Alföld a legkevésbé fejlett 20 régió között szerepel. A három legrosszabb mutatóval rendelkező régióknál (Észak-Magyarország, Dél-Dunántúl, Észak-Alföld) az 510 milliós Európai Unió teljes területén kizárólag bulgáriai és romániai területek, illetve a Franciaországhoz tartozó – Madagaszkár és az afrikai kontinens között elterülő – sziget, Mayotte szegényebbek.

A lista az Európai Unió 28 tagországának vásárlóerő-paritáson számított GDP átlagát tekintette 100%-nak, Dél-Dunántúl teljesítménye ennek 44%-a, ennél Magyarországon csak Észak-Alföld értéke gyengébb (43%).

Az Európai Bizottság 2016-ban is közzétette regionális versenyképességi indexét (European Regional Competitiveness Index).² A mutató az alapján rendezi sorba a tagállamok 276 régióját, hogy milyen mértékben képesek vonzó és fenntartható környezetet biztosítani a helyi lakosság és a vállalkozások számára. A rangsorban négy magyar régió (Észak-Alföld, Észak-Magyarország, Dél-Dunántúl és Dél-Alföld) a legsó decilisben helyezkedik el a 224. és 232. helyek között szóródva (mivel több listasorszám az azonos pontok miatt megegyezik, ezért ezek a sorszámok már a legsó tizedbe tartoznak).

2.2 Somogy megye helyzete

A Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)³ a megyéről szólva kiemeli, hogy Somogy az ország legritkábban lakott megyéje. A megye elmarad az országos átlagtól a gazdasági fejlettség, a demográfiai mutatók, az iskolai végzettség, az átlagjövedelem, a munkanélküliség tekintetében. Jelentős számú roma lakosság él a megye társadalmi-gazdasági szempontból leszakadó, nehezen elérhető térségeiben.

A KSH adatait elemezve megfigyelhető, hogy 2008 óta a megye lakossága 21 ezer fővel csökkent. A lakosságszám változásának mértéke -6,5% volt. Ez lényegesen rosszabb érték, mint az országos adat (-2,7%), a régió lakosságszám csökkenésénél (-7,7%) azonban kedvezőbb a változás mértéke.

1. sz. táblázat: A lakosságszám változása 2008-2018.

Ország	Lakosságszám (2008), fő	Lakosságszám (2018), fő	Változás (Fő)	Változás (%)
Magyarország	10.045.401	9.771.000	274.401	- 2,7
Régió	Lakosságszám (2008), fő	Lakosságszám (2018), fő	Változás (Fő)	Változás (%)
Dél-Dunántúl	960.088	886.000	- 74.088	- 7,7
Megye	Lakosságszám (2008), fő	Lakosságszám (2018), fő	Változás (Fő)	Változás (%)
Somogy	325.024	304.000	- 21.024	- 6,5

Forrás: KSH

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/8700651/1-28022018-BP-EN/15f5fd90-ce8b-4927-9a3b-07dc255dc42a>

² http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/maps/regional_competitiveness/#3

³ Az 1/2014. (I. 3.) OGY határozat melléklete. Magyar Közlöny 2014. évi 1. szám.

2.3. A Kaposvári járás helyzete

A Kaposvári Járás illetékességi területe: Alsóbogát, Bárdudvarnok, Baté, Bodrog, Bószénfa, Büssü, Cserénfa, Csoma, Csombárd, Csököly, Ecseny, Edde, Felsőmocsolád, Fonó, Gadács, Gálosfa, Gige, Gölle, Hajmás, Hedrehely, Hencse, Hetes, Igal, Jákó, Juta, Kadarkút, Kaposfő, Kaposgyarmat, Kaposhomok, Kaposkeresztúr, Kaposmérő, Kaposszerdahely, Kaposújlak, Kaposvár, Kazsok, Kercseliget, Kisasszond, Kisgyalán, Kiskorpád, Kőkút, Magyaratád, Magyaregres, Mernye, Mezőcsokonya, Mike, Mosdós, Nagybjom, Nagyberki, Orci, Osztopán, Pálmajor, Patalom, Patca, Polány, Ráksi, Rinyakovácsi, Sántos, Simonfa, Somodor, Somogyaszaló, Somogyfajs, Somogygeszti, Somogyjád, Somogysárd, Somogyszil, Szabadi, Szenna, Szentbalázs, Szentgáloskér, Szilvásszentmárton, Taszár, Újvárfalva, Várda, Visnye, Zimány, Zselickisfalud, Zselickislak, Zselicszentpál.

A Kaposvári járás területileg Magyarország legnagyobb járása, területe 1.591,36 km². Néességében is az élen jár, hiszen 2011-es népszámlás során a 11. legnépesebb járásként került meghatározásra 119.904 fő népességével. A Kaposvári járáshoz a 218/2012. (VIII. 13.) Korm. rendelet szerint 78 település tartozik, a járásszékhely város Kaposvár.

A járás települései közül mindössze négy város: Kaposvár (egyben járási és megyeszékhely), Igal, Kadarkút és Nagybjom. A városok között is és járási szinten is jelentősen kimagaslik Kaposvár, a járás lakosságának több mint a fele a megyeszékhelyen él.

A 78 település közül 42-ben a lakónépesség nem éri el az 500 főt a KSH *Magyarország közigazgatási helynévkönyve, 2017. január 1.* kiadványa szerint.

A Lechner Tudásközpont 2017-ben felmérte a magyarországi zsáktelepüléseket.⁴ Az elkészült adatbázis szerint 21 zsáktelepülés található a Kaposvári járásban: Ecseny, Edde, Gadács, Kaposgyarmat, Kaposhomok, Kaposkeresztúr, Kisasszond, Kőkút, Magyaregres, Pálmajor, Patalom, Patca, Polány, Rinyakovácsi, Somodor, Szilvásszentmárton, Újvárfalva, Várda, Visnye, Zimány, Zselickislak.

A 106/2015. (IV. 23.) kormányrendelet a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet módosításáról meghatározott módszertan alapján, egy komplex mutató segítségével közzétette a járások fejlettsége szerinti rangsorát. A rangsor emelkedő, az 1. sorszámú járás a legrosszabb helyzetű járást takarja. Magyarország 197 járása (beleértve a fővárosi kerületeket is) közül a kedvezményezett járások közé került besorolásra a Kaposvári járás – mutatói alapján a 102. helyre rangsorolva. A térség ellentmondásos helyzetét azonban nagyon jól megvilágítja az a tény, hogy a megyei jogú városok környéki járások közül a Kaposvári járásnál egy rosszabb helyzetű van, a Salgótarjáni járás, a többi 21 jobb besorolást kapott.

A Szegedi Tudományegyetem 2015-ben megvizsgálta a vidéki járások versenyképességét.⁵ A kutatás egységes versenyképesség fogalmából kiindulva a jövedelmet és a foglalkoztatást együttesen mérte több mutató felhasználásával, kiegészítve a térségbe irányuló vándorlással, mint vonzóerővel. A járások 4 fő kategóriába kerültek besorolásra: erős, közepes, átlag alatti és gyenge versenyképességű területek. A Kaposvári járás az átlag alatti versenyképességű járások közé került.

⁴ Zsáktelepüléseink kétarcúsága (<http://lechnerkozpont.hu/cikk/zsaktelepuleseink-ketarcusaga>), c cikkhez tartozó interaktív térkép elérhetősége: <http://portal.lechnerkozpont.hu/arcgisportal/apps/webappviewer/index.html?id=20352668bc1040439b9a09101ceb8aaf>

⁵ Lengyel Imre – Vas Zsófia – Lukovics Miklós – Gyurkovics János (szerkesztők): Vidéki járások versenyképessége Magyarországon, Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar, Szegedi Tudományegyetem Gazdaság- és Vállalkozásfejlesztési Központ, 2015.

Fontos megjegyezni, hogy a megyei jogú városi központtal rendelkező járások döntő többsége az erős és közepes versenyképességű járások csoportjába került, a 3 kivétel, melyek az átlag alatti kategóriába kerültek besorolásra: a kaposvári, a miskolci és a salgótarjáni járások.

2.4 Nagybjom helyzete

A városi jogállású Nagybjom Somogy megyében, azon belül is belső-Somogyban található, Kaposvártól 25 kilométerre nyugati irányban helyezkedik el. A város honlapja a következőképpen írja le a település elhelyezkedését, a közlekedési lehetőségeket: „A 2001-ben városi címet kapott Nagybjom Somogy megye közepén található, nagyjából egyenlő távolságra a Balatontól és a Drávától. Csaknem egyforma távolságra helyezkedik el a 61-es számú főút mentén Kaposvártól (25 km), Nagyatádtól (30 km) és Marcalitól (33 km), e három város súlypontjában. (...) Nagybjom közúton – észak kivételével – minden irányból meg közelíthető. Dél felé Nagyatád, illetve Pécs irányába harmadrendű útvonalak vezetnek. Északi irányban a 270 km² nagyságú Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet csatlakozik a Balaton-Nagyberek területéhez. Nagybjomot, a Somogy megyét középen átszelő 61-es számú másodrendű főútvonal keresztezi nyugat-keleti irányban, Nagykanizsáról Kaposvár felé. Vasútvonal nem érinti a települést, vasúti utazási lehetőséget legközelebb a 6 km-re a Jákó-Nagybjom vasútállomásról a Budapest – Dombóvár – Gyékényes – Nagykanizsa közötti 41. számú villamosított főútvonal biztosít.” A közösségi közlekedés alapját a busz közlekedés biztosítja. Budapest 2,5 - 3 óra, Kaposvár 15-35 perc alatt érhető el közúton.

A 105/2015. (IV. 23.) kormányrendelet a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről alapján Nagybjom besorolásra került a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések és a jelentős munkanélküliséggel sújtott települések közé egyaránt.

2.4.1 Egészségügyi intézmények

A település nagyságához képest egészségügyi intézmények és szolgáltatások tekintetében jól ellátott.

A két házi orvosi praxis mellett a gyermekorvosi ellátás is biztosított. Ennek keretében iskola-egészségügyi ellátásra is van lehetőség heti egy órában, illetve a csecsemő tanácsadás is biztosított. A városban két védőnő dolgozik.

A fogorvosi ellátás (iskola fogászattal együtt) a hét minden napján biztosított, fogászati ügyelet igénybevételére Kaposváron van lehetőség. A településen egy gyógyszertár működik.

2.4.2 Szociális intézmények

A Nagybjomi Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgálati Központ által ellátott feladatok:

- szociális étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- nappali ellátás,
- tanyagondnoki szolgálat,
- családsegítés,
- gyermekjóléti szolgáltatás.

A településen található a Somogy Megyei Gyermekvédelmi Igazgatóság Kékmadár Gyermekotthona.

2.4.3 Nevelési és oktatási intézmények

2.4.3.1 Nevelési intézmény

A Mesevár Óvoda és Bölcsőde egy bölcsődei és öt óvodai csoporttal működik. A gyermekek nevelését 5 dajka és 10 óvodapedagógus, látja el. A konyhai, karbantartó illetve a takarítási feladatok egy részét közfoglalkoztatottak végzik el. Az intézményben a gyerekek száma – évente változó módon – 120 fő körül van. Az óvoda munkáját saját civil szervezetük, a Nagybjajomi Mesevár Óvoda Angyalvár Alapítvány támogatja.

2.4.3.2 Általános iskola

A város legnagyobb intézménye a Nagybjajomi Csokonai Vitéz Mihály Általános Iskola és Kollégium.

A székhely iskola tanulói létszáma évről évre 400 fő körül alakul. A tanuló létszám stagnált vagy kis mértékben növekedett az elmúlt években. Az iskola körzetének 12 településéről vannak bejárók, és vannak kollégisták is. Az eltérő nevelési igényű gyermekek számára speciális tagozaton, továbbá speciális szakiskolában folyik az oktatás, a képzés. A kollégium diáklétszáma az elmúlt években 40 fő körül volt.

2.4.3.3 Középfokú oktatási intézmény

A Nagybjajomi Kolping Katolikus Szakközépiskola és Kollégium fenntartója a Kolping Oktatási és Szociális Intézményfenntartó Szervezet, mint egyházi jogi személy. Az intézmény által ellátott feladatok:

- szakközépiskolai nevelés-oktatás (9-11. évfolyam),
- szakközépiskolai nevelés-oktatás (érettségire felkészítő évfolyamok),
- szakközépiskolai nevelés-oktatás (kizárólag szakmai oktatás - 2016.09.01-től felmenő rendszerben),
- szakiskolai nevelés-oktatás (szakképzés - kifutó rendszerben),
- szakiskolai nevelés-oktatás (párhuzamos közismereti és szakmai képzés - 2016.09.01-től kifutó rendszerben),
- kollégiumi nevelés-oktatás.

A KIRSTAT adatai⁶ szerint 2017. október 1-jén 114 diákja volt az iskolának, közülük 21 fő gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban vettek részt, felnőttoktatás keretében pedig 5 fő tanult az iskolában. A pedagógusok száma 15 fő volt, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítők, egyéb munkakörben dolgozók nyitóállománya pedig 8 fő volt. A kollégium 28 diákot fogadott.

Az intézmény képzési kínálatáról bővebben a 2.5. fejezetben lesz szó.

2.4.4 Kulturális és sport intézmények

A Pálóczi Horváth Ádám Művelődési Ház egy 1000 nm-es közösségi tér, az egykori földesúri kúria méltó helyet biztosít a város kulturális rendezvényeinek. A helyi civil szervezetek közül az „ALTERNATIV” Ifjúsági és Kulturális Egyesület otthona az intézmény.

6

https://www.oktatas.hu/koznevelés/intezmenykereso/koznevelési_intezmenykereso/!DARI_Intezmenykereso/oh.php?id=kir_int_mod&int_omkod=200668

A Gyergyai Albert Városi és Iskolai Könyvtár 1964 óta áll az olvasni vágyók rendelkezésére, 15 ezer kötetével, hanglemezeivel, folyóiratokkal, filmanyagaival áll az olvasók, a kultúra iránt érdeklődő helyi lakosok rendelkezésére.

A Sárközy István Helytörténeti Múzeum 1992-ben nyílt meg. A jelenlegi kiállítási terület jelentős részét a helytörténet foglalja el.

A 300 nézőt befogadni képes Sportcsarnok nemzetközi sportrendezvények, versenyek lebonyolítására is alkalmas.

2.5 Szakképzés

2.5.1 Nagybajomi Kolping Katolikus Szakközépiskola és Kollégium

A Nagybajomi Kolping Katolikus Szakközépiskola és Kollégium önmeghatározása szerint⁷ a következők miatt érdemes a pályaválasztás előtt állóknak választani:

- Egész napos (8-17 h) foglalkozási rend szervezett szabadidős programokkal;
- Keresztény értékrenden alapuló nevelés-oktatás;
- Emberileg és szakmailag elkötelezett nevelőtestület, szerető, elfogadó, családias légkör;
- Kis létszámú tanulócsoportok;
- Egyénre szabott foglalkozások a tehetséges és a segítségre szoruló diákoknak is;
- Sajátos nevelési igényű, tanulási, beilleszkedési nehézségekkel küzdő fiatalok szakszerű nevelése;
- Minőségi szakképzés korszerűen felszerelt iskolai tanműhelyekben, amelyekben termelőmunka is folyik;
- Érettségi bizonyítvány megszerzésének a lehetősége;
- Kollégiumi elhelyezés igényes, új, családi ház jellegű épületben.

A 2018/2019-es tanévben a következő szakképzéseket kívánták indítani: asztalos, ács, burkoló, cukrász, épület és szerkezetlakatos, festő, mázoló, tapétázó, kőműves, női szabó, pék, szakács, szociális gondozó és ápoló.

A gazdaság igényeit és a munkaerőpiac keresletét figyelembe véve a megyei kereskedelmi kamara és a szakminisztérium minden tanévben meghatározzák azokat a hiányszakmákat, amelyeket az állam ösztöndíjjal támogat. A Szabóky Adolf ösztöndíj havi összege a diák tanulmányi eredményétől függően 10.000 és 35.000 forint között elérhető. Somogy megyében a tanulmány által érintett szakmák közül egyedül a cukrász (édesipari termékgyártó, 34-541-01) került be az ösztöndíjjal támogatott hiányszakmák képzésének körébe.

Az iskola 2018 szeptemberében hirdette meg 2 éves, esti rendszerű pék-cukrász képzését. Azok jelentkezését várják, akik:

- a szakközépiskola 9-11. évfolyamára vonatkozó közismereti kerettantervben előírt követelményeket teljesítették, vagy
- A gimnázium, vagy a szakgimnázium 10. évfolyamát eredményesen teljesítették, vagy
- rendelkeznek érettségi bizonyítvánnyal, vagy
- rendelkeznek nappali, iskolai rendszerű képzésben szerzett szakképesítéssel.

Az iskola meghirdette a 2019/2020-as tanévre képzéseit. A már ismertetett szakmák mindegyikére várják a jelentkezőket, így a pék-cukrász és a szakács képzésekre is. Valamennyi képzés 3 szakképzés

⁷ <http://www.kszc.hu/nyolcadikutan/palyaorientacio2017.pdf>

és – választható módon – további 2 év érettségire felkészítő képzési évből áll. A választható idegen nyelvek az angol és a német.

2.5.2 Pályaorientáció

A megyében fontos szempont a pályaorientáció elősegítése, hiszen a gazdaság egyik legfőbb motorja a jól képzett munkaerő. A Somogyi Kereskedelmi és Iparkamara és a Somogy Megyei Képzési és Fejlesztési Bizottság által kiadott Somogy megye Szakképzés-fejlesztési Koncepciója (2013-2019) hangsúlyosan foglalkozik a pályaorientációval:

„Helyi pályaválasztási, pályaorientációs feladatok teendői:

Sok kedvező lépés már megtörtént: pályaválasztási napok, kiadványok, rendezvények, kamarai-üzemi tájékoztatók(...) Kiemelkedő szerep hárul az OSZTV, SZKTV versenyeken helyezéseket elérő megyei tanulókra, szerencsére vannak ilyenek. Őket célszerű felkészíteni ilyen jellegű tevékenységekre (látogatás általános iskolákban, találkozó gyerekekkel pályaválasztási napokon), legyenek ők szakmájuk nagykövetei.

A másik oldal, ami a duális képzés térnyerésével szintén kézenfekvő, a vállalkozások megismerésének – személyes látogatások formájában történő biztosítása. Persze ilyenkor kellően előkészített kedvezősináló formációkat, üzemeket kell bemutatni.

A fentiek a szakképzés szereplőinek koordinált együttműködésével valósítható csak meg (általános- és középiskola tanulói – pedagógusai – fenntartó – Kamara – vállalkozásmenedzsment), de az eredmény is közös érdek.”

A Nagybajomi Kolping Katolikus Szakközépiskola és Kollégium a pályaorientáció támogatása érdekében saját gyakorlatot dolgozott ki. Az intézmény tanárai felkeresik a környék 15-20 általános iskoláját és interaktív szakmabemutatókat tartanak osztályfőnöki órák, vagy délutáni foglalkozások keretében 7-8. osztályosok számára. A gyerekek a Nagybajomi Kolping Katolikus Szakközépiskolában folyó képzéseket próbálhatják ki. A foglalkozások keretében a tanulók – egyebek mellett – mézeskalácsot díszíthetnek, marcipán rózsát formázhatnak, salátát készíthetnek, fa mécsesstartót faraghatnak.

2.5.3 Egy jó gyakorlat a szomszéd megyéből a pályaorientáció területéről

A Somogy megyével határos Tolna megye egyik jó gyakorlatát mutatjuk be a következőkben a *Tolna Megyei Foglalkoztatási Stratégia 2017-2021* című dokumentumból idézve. Azért gondoljuk ezt a megoldást említeni, mert a pék szakmai képzést érinti.

A Nemzeti Agrárkamara Tolna Megyei Igazgatósága még 2015 tavaszán felvette a kapcsolatot a megyében található általános iskolákkal annak érdekében, hogy az agrárszektorra érintő hiányszakmák népszerűsítését kezdeményezzék. A pék szakma azért került fókuszba, mert 2015 szeptemberében nem tudott pék osztályt indítani az FM DASZK Csapó Dániel Szakközépiskola, mivel csupán 4 gyerek jelentkezett.

2015 szeptemberében a NAK megkezdte az iskolák felkeresését, és egy CD-t adott át az intézmény (pályaválasztásért felelős) képviselőjének, melyen 4 kisfilm mutatta be a pék szakma egyes munkafolyamatait. A kamara az anyagot a 7. és 8. osztályos diákoknak a tájékoztatására állította össze azzal a javaslattal, hogy lehetőség szerint egy osztályfőnöki óra keretében mutassák be a tanulóknak.

2015 utolsó negyedében került sor az üzemlátogatásokra, szakmatúrákra, az iskolai szakmai napokra. Emellett nyílt napot rendeztek az FM DASZK Csapó Dániel Szakképző Iskolában, pályaorientációs programokon, pályaválasztási rendezvényeken népszerűsítették a pék szakmát, végül 2015. november 27-én megrendezték a Nyitott Pékségek Éjszakája rendezvényt, nagy sikerrel.

A kampány hatására az FM DASZK Csapó Dániel Szakképző Iskolában a 2016/2017-es tanévben induló pék osztályába 24 gyerek jelentkezett, végül 16 kezdte el a tanulmányai szeptemberben.

2.6 Demográfiai adatok

A demográfiai adatoknál jól meghatározható, hogy 1982 óta országos szinten megcserélődött a halálozások és elveszületések aránya, ezáltal természetes fogyás megy végbe hazánkban. A természetes fogyás értéke ezerlakosra 2013 és 2016 között bár csökkenő mértékben, de -5,7 és -6,1% között volt.

A 2. számú táblázat jól szemlélteti, hogy Nagybjom lakónépessége 1990 óta kisebb mértékben csökkent, mint Magyarországra vagy Somogy megyéé. Ennek egyik oka lehet, hogy a városban igen kiterjedt a nevelőszülői hálózat.

2. sz. táblázat: Magyarország, Somogy megye és Nagybjom demográfiai mutatói (1990-2017)

Terület	Lakónépesség (1990), fő	Lakónépesség (2001), fő	Lakónépesség (2011), fő	Lakónépesség (2017), fő	Változás (1990-2017), %
Magyarország	10 374 823	10 198 315	9 937 628	9 797 561	- 5,57
Somogy megye	344 708	335 237	316 137	306 698	- 11,03
Nagybjom	3 470	3 575	3 330	3 312	- 4,56

Forrás: KSH

Járási és járasszékhely szinten nem állnak rendelkezésre friss adatok az elvándorlásról, azonban kijelenthető, hogy a munkavégzési és letelepedési célú, külföldre történő elvándorlás jelentős lehet. A Központi Statisztikai Hivatal 2016 októberében–novemberében a háztartások 10%-os mintáján mikrocenzust („kis népszámlálást”) hajtott végre, hogy információt gyűjtsenek a társadalom aktuális jellemzőiről. Az alapkérdőívhez különböző részmintákon öt kiegészítő adatfelvétel kapcsolódott, ezek egyike a nemzetközi vándorlásról szólt, ennek eredményeit 2018 nyarán mutatta be a KSH. Összességében a magyarországi háztartások 4%-a nyilatkozott úgy, hogy legalább egy – akár korábbi – tagja külföldön él átmeneti vagy tartós jelleggel. Jelen tanulmányunk szempontjából a kiadvány 2.3.2 ábrája a leginkább releváns. E szerint Baranya, Somogy és Tolna megyékben a 16-64 éves, Magyarországon született magyar állampolgárok 4,5-5,15% kivándorolt (külföldön él). Az egész országban csak ezen a területen volt ilyen magas a kivándoroltak száma az adatfelvétel idején.

2.7 Foglalkoztatási adatok

Dunántúl gazdasága nyitottan és dinamikusán fejlődött a rendszerváltás után. Mind foglalkoztatásban, mind a külföldi tőkebefektetések arányában, és különösen a modern nagy- pari termelési bázisok kialakításában Budapest után a legkedvezőbb mutatók jellemezték. Gépjárműiparban Európai összehasonlításban is elsők között áll a termelő kapacitások és az ebből következő export-teljesítmény növekedésében.

Két évtized után megmutatkozott, hogy a világgazdasági nyitottság a Dunántúlon egyben kitettség is jelent. Dunántúl gazdasága nem homogén. Egyes városok (különösen Győr) gazdasága és egyes kiemelkedő vállalatok (különösen az Audi és az Opel) szigetként léteznek. Győr térségében az Audi közvetlen vonzáskörzete már egy 60 km sugarú hatásterületet jelent.

Országos szinten elmondható, hogy az elmúlt években a foglalkoztatottak száma megnőtt, míg a munkanélküliek száma a 2010 és 2012 közötti csúcserősséghez képest jelentősen lecsökkent.

1. ábra: A munkanélküliek és foglalkoztatottak számának alakulása Magyarországon

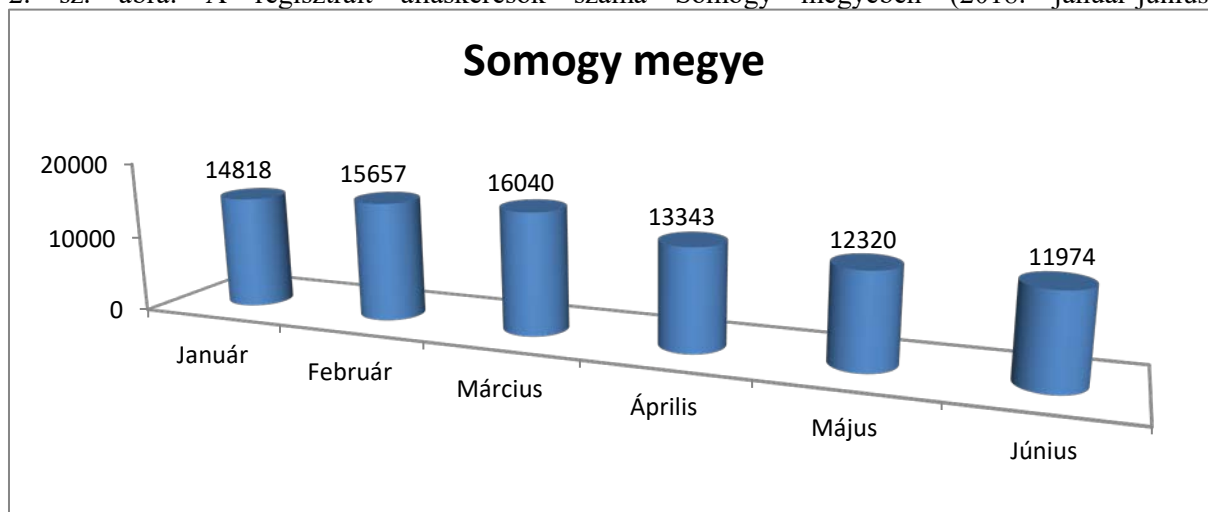
Forrás: KSH, 2016

2.7.1 Nyilvántartott álláskeresők számának alakulása

Somogy megyét tekintve 2018 januárjában a regisztrált álláskeresők száma 14.818 fő, júniusban viszont már csak 11.974 fő volt. A nyilvántartott álláskeresők számában jelentős csökkenés mutatkozott, ahogy a csurgói és kaposvári járásban is.

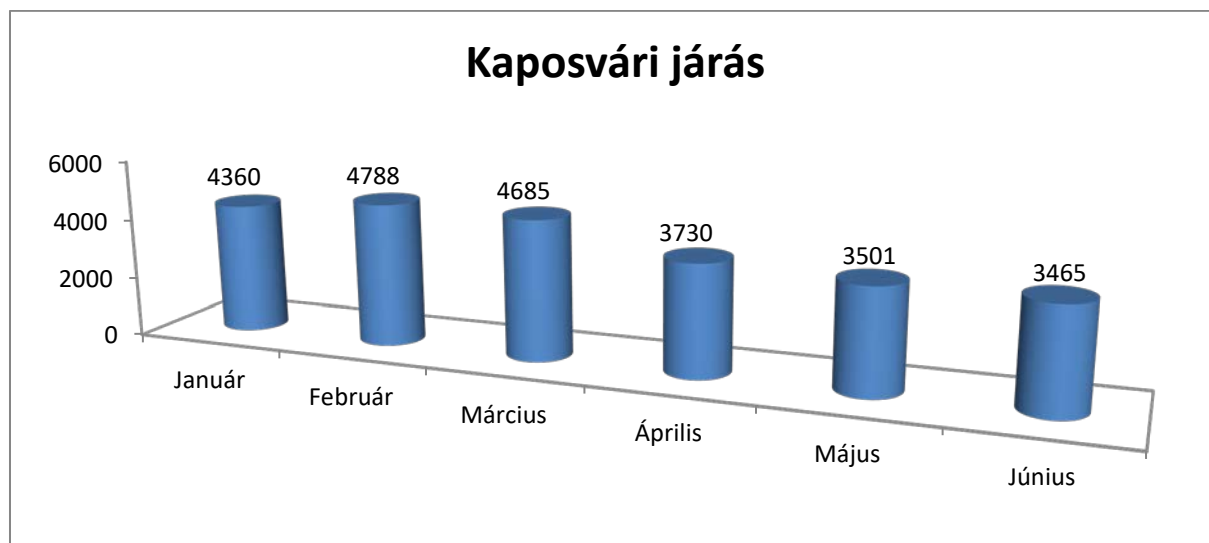
2018 júniusában a nyilvántartott álláskeresők Somogy megye gazdaságilag aktív népességének 9,4%-át tették ki, ami az országos átlagnál 4,1 százalékponttal magasabb volt, és mindössze három megye – Nógrád, Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye – mutatójától alakult kedvezőbben.

2. sz. ábra: A regisztrált álláskeresők száma Somogy megyében (2018. január-június)

Forrás: KSH

3. sz. ábra: A regisztrált állás keresők száma a Kaposvári járásban (2018. január-június)

Forrás: KSH

2.7.2 Nyilvántartott pályakezdők száma Somogy megyében

2018 júniusában a nyilvántartásban lévők köréből 1.296-an minősültek pályakezdőnek, ami az előző havi adattól 94 fővel (6,8%-kal) elmaradt, és az előző év azonos időszakánál is – 355 fővel, 21,5%-kal – kisebb állományt jelentett.

A pályakezdők legnagyobb részének (53,5%-ának) legmagasabb befejezett iskolai végzettsége legfeljebb az általános iskola 8 osztályára terjedt ki, csoportjukba 2018 júniusában 694 személy tartozott. A második legszámosabb tábora a középiskolai érettségivel rendelkezőknek volt: 336 fő állományukkal 25,9%-os arányban szerepeltek az összlétszámon belül. A szakmunkásként végzett pályakezdők 234-en, a diplomások pedig 32-en voltak, előbbiek 18,1%-os, utóbbiak pedig 2,5%-os súlyt képviseltek a pályakezdők körén belül.

2.7.3 Csoportos létszám-leépítési bejelentések által érintett létszám

Somogy megye vonatkozásában a vizsgált időszakban csoportos létszám leépítési bejelentés 2018. első negyedéves időszakában nem érkezett.

2.7.4 Az alkalmazásban állók száma gazdasági ágak szerint

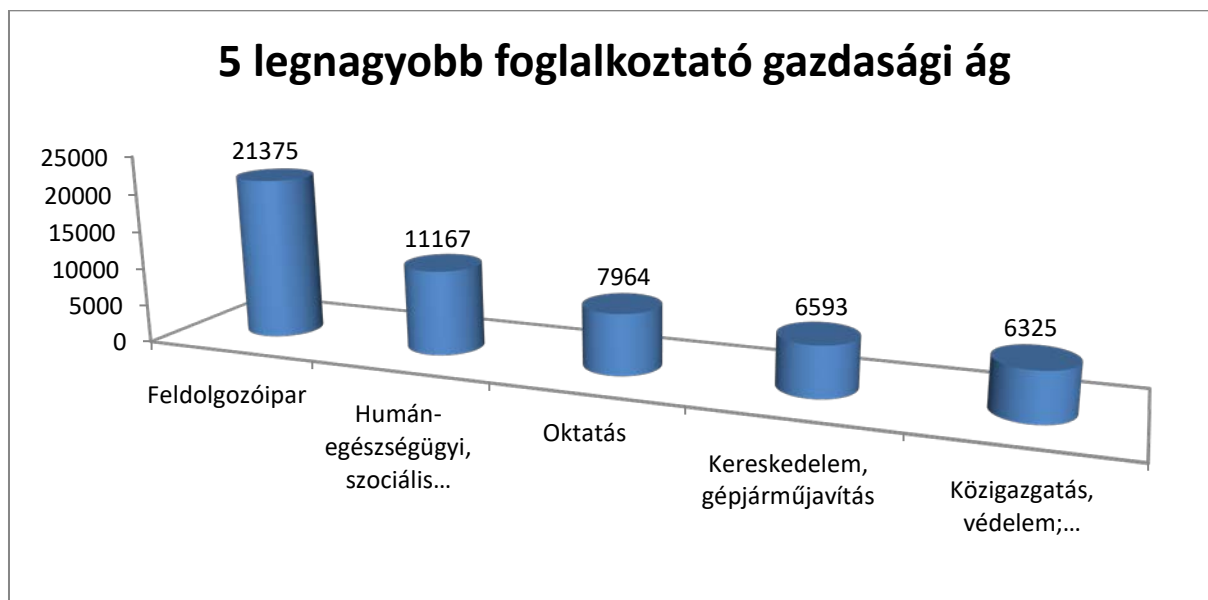
A Központi Statisztikai Hivatal adatbázisából az alkalmazásban állókról a 2018. I. féléves, Somogy megyei adatok állnak rendelkezésre. Az említett időszakban az alkalmazásban állók száma 73.999 fő. Ugyanebben az időszakban Baranya megyében 85.861 Fő, míg Tolna megyében 49.237 fő az alkalmazásban állók száma.

A gyorsjelentés által vizsgált időszakban a munkavállalók közül 44.038 fő volt fizikai foglalkozású, míg 29.961 fő szellemi foglalkozású.

A gazdasági ágak között a legnagyobb foglalkoztatónak az ipar, azon belül is a feldolgozóipar minősült, az ágazatban 21 375 főnek biztosítottak kereseti lehetőséget. Jelentős alkalmazotti létszámmal rendelkezett a humán- egészségügyi, szociális ellátás (11.167 fő), az oktatás (7.964 fő),

továbbá a kereskedelem, gépjárműjavítás (6.593 fő) és a közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás (6.325 fő).

4. sz. ábra: Az 5 legnagyobb foglalkoztatási ágazat Somogy megyében (2018. I. félév)

Forrás: KSH

2.7.5 Alkalmazásban állók havi bruttó és nettó átlagkeresete

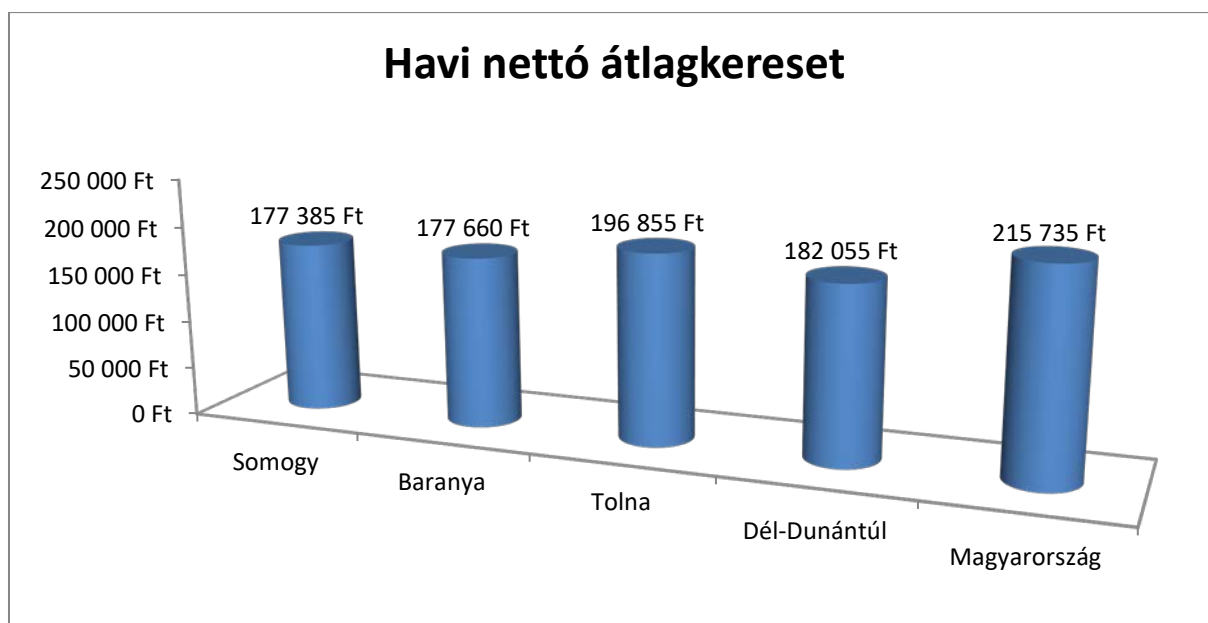
A havi bruttó átlagkereset 2018. I. félévében Somogy megyében 266.746 Ft. A Dél-Dunántúli megyék tekintetében Baranya megyében volt a legnagyobb emelkedés az előző év azonos időszakához képest, 14 %-os, de Somogy megyében is 13%-os növekedés volt.

A fizikai foglalkozásúak havi bruttó átlagkeresete 206.050 Ft, a szellemi foglalkozásúaké 352.457 Ft volt.

Az emelkedés ellenére a havi bruttó átlagkereset még így is elmarad mind a Dél-Dunántúli régió átlagától (273.768 Ft), mind az országos átlagtól (324.414 Ft). A munkaerő megtartását tovább nehezíti Somogy megyében, hogy a Baranya megyei bruttó átlagkereset is magasabb volt (267.159 Ft), a Tolna megyei bruttó átlagkereset pedig még magasabb (296.024 Ft) volt.

A havi nettó átlagkeresetet 2018. I. félévében Magyarországon, a Dél-Dunántúli régióban és az annak részét képező három megyében a 6. sz. ábra mutatja be. Somogy megye eredményei a legalacsonyabbak.

5. sz. ábra: Havi nettó átlagkeresetek (Magyarország, Dél-Dunántúl, Baranya, Somogy és Tolna megyék)

Forrás: KSH

2.7.6 A nyilvántartott álláskeresők száma a tartózkodási helyük szerint, településenként

A 3. sz. táblázat jól megmutatja a különbséget egy néhány ezer lakosú kisváros és egy megyeszékhely között. Jól látható, hogy Nagybjomban a munkavállalási korú népességben belül háromszorosa az aránya (9,57%) a nyilvántartott álláskeresőknek, mint Kaposvár megyei jogú városban (3,23%). A megyeszékhelyen a nyilvántartott álláskeresők aránya közelít az országos átlaghoz (3,56%) és 40%-kal alacsonyabb, mint a Somogy megyei eredmény.

3. sz. táblázat: Nyilvántartott álláskeresők száma tartózkodási helyük szerint

Település	Nyilvántartott össz. fő	Foly.nyilv. hossz>365 nap	Járadék tip.ell. fő	Segély tip.ell. fő	FHT, RSZS fő	Munkav. korú népes. fő*	Relatív mutató* %	Arányszám***
Nagybjom	216	76	21	10	104	2.257	9,57	2,69
Kaposvár	1.379	242	273	113	294	42.684	3,23	0,91
Somogy megye	11.974	3.122	1.335	1.155	4.383	215.223	5,56	1,56
Megyék (Budapesttel) összesen	240.711	67.840	34.099	23.331	73.069	6.754.740	3,56	1,00

Forrás: KSH

* Munkavállalási korú népesség (fő) - a KSH népszámlálási, ill. népesség-nyilvántartási adatai az előző év január 1-i állapot szerint. (15-64 éves férfiak és 15-64 éves nők száma)

** Relatív mutató - a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ában

*** Arányszám - a relatív mutatóhoz az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya

A nyilvántartott álláskeresők nemét vizsgálva megállapítható, hogy amíg a Kaposvári járásban a nők száma 10 százalékkal meghaladja a férfiakét, addig a megye egészében számuk közel azonos (4. sz. táblázat).

4. sz. táblázat: A nyilvántartott álláskeresők száma

Terület	Férfi	Nő	Együtt	25 év alatt	25-54 év	55 év felett	Együtt
Kaposvári járás	1.633	1.832	3.465	603	2.051	811	3.465
Somogy megye	5.945	6.029	11.974	2.081	7.007	2.886	11.974

Forrás: KSH

Az 5. sz. táblázat adatai érdekes adalékkul szolgálnak a következő fejezetben bemutatott, a Somogy Megyei Kormányhivatal által 2018. június 22-én közzétett *Tájékoztató Somogy megye munkaerő-piaci helyzetének alakulásáról 2018. május c. dokumentumban* szereplő adatokhoz, mely szerint a szakképzettséget nem igénylő munkakörök betöltésére van a legnagyobb igény a foglalkoztatók részéről. Lenne merítési lehetőség, hiszen a nyilvántartott álláskeresőkön belül mind a Kaposvári járásban (40%), mind Somogy megye egészében (46,1%) a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a legnagyobb.

5. sz. táblázat: A nyilvántartott álláskeresők végzettség szerinti eloszlása

Terület	Általános iskola	Szakiskola, szakmunkásképző	Szakközépiskola, technikum	Gimnázium	Főiskola, egyetem	Együtt
Kaposvári járás	1.388	989	629	274	185	3.465
Somogy megye	5.524	3.466	1.617	927	440	11.974

Forrás: KSH

3. Az ágazati vállalkozások foglalkoztatási igényeinek elemzése

A Somogy Megyei Foglalkoztatási Paktum a KSH adatai alapján megvizsgálta a megye vállalkozásainak eloszlását gazdasági ágak szerint.

A gazdasági ágak szerinti vizsgálat alapján elmondható, hogy a vállalkozások jelentős része a kereskedelem (3.202 db), a szálláshely szolgáltatásban (1.269 db) és a mezőgazdaságban (1.261 db) tevékenykedik, jelentős továbbá a szakmai, tudományos és műszaki tevékenységet végző vállalkozások száma is (1.776 db). A fenti adatok elsősorban az idegenforgalom, ill. azon belül is a Balaton parti térség kisvállalkozói dominanciáját mutatják.

Az ipari termelésben, beleértve a feldolgozóipart, ill. a bányászati tevékenységet, valamint a víz és hulladékgyártást is, 1.105 vállalkozás vesz részt, az építőipari vállalkozások száma 1.390 db.

A Somogy Megyei Kormányhivatal által 2018. június 22-én közzétett *Tájékoztató Somogy megye munkaerő-piaci helyzetének alakulásáról 2018. május* című dokumentum a következőképpen mutatja be a friss helyzetet:

„2018. április 21. és 2018. május 20. között eltelt időszak folyamán megyénkben összesen 1.337 főre vonatkozó új munkaerőigényt jelentettek be a munkáltatók, ami az előző havi létszámigény 86%-át, a 2017. májusnak pedig 83%-át jelentette. Az újonnan bejelentett állások közül 366-hoz a munkáltatók nem igényeltek támogatást, míg 971-et támogatással kívántak betölteni. Ez utóbbiak 73%-a a közfoglalkoztatás különböző módozataihoz kapcsolódott, melyek összességében 711 fő számára kínáltak munkalehetőséget a megyében, 241 főre vonatkozó munkaerőigény bérjellegű

támogatásokhoz fűződött, 18 munkahelyteremtéshez, 1 pedig csoportos személyszállítás támogatásához kapcsolódott.

A támogatott állások 79%-a szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozásokra vonatkozott. A kereskedelmi és szolgáltatási foglalkozásúak iránti igények 7%-ot képviseltek, míg az egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozásúak alkalmazására irányuló munkaerőigények 4%-ot, az ipari és építőipari foglalkozásúakra és az irodai és ügyviteli foglalkozásúakra vonatkozóak pedig 3-3%-ot képviseltek. A támogatás nélküli állások közül a legjelentősebb létszámot érintőket egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású (44 fő), egyéb egyszerű építőipari foglalkozású (41 fő), egyszerű ipari foglalkozású (15 fő), egyszerű mezőgazdasági foglalkozású (15 fő) munkakörökben kínálták a munkáltatók. Ezen kívül bolti eladó (14 fő), lakatos (14 fő), kőműves (13 fő), egyéb takarító és kiségitő (13 fő), fafeldolgozó gép kezelője és gyártósor mellett dolgozó (10 fő) illetve mosodai gép kezelője (10 fő) foglalkozások esetében ajánlottak a foglalkoztatók összességében legalább 10 főt érintően nem támogatott munkalehetőséget.”

A bejelentett állásigények 72,6%-a tehát támogatással kívánták betölteni a munkaadók, és ennek közel 4/5-ét szakképzettséget nem igénylő foglalkozások betöltéséhez kívánták igénybe venni, főként a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódóan. Érdekes, hogy a 6. sz. táblázat szerint legnagyobb – összevont – gazdasági ágakban (kereskedelem, gépjárműjavítás) csekély mértékű munkaerőigény jelentkezett.

A munkaerő-piac keresleti és kínálati oldalának összekapcsolása a jelenlegi demográfiai és elvándorlási tendenciák mellett fokozott erőfeszítéseket igényel.

A fejlesztendő területek röviden összefoglalhatók. A vállalkozások széles köre számára átfogó, a munkavállalók ellátását végző munkaügyi rendszer sajátosságai okán alapvetően a koordináló, ellátásokat biztosító, kiutaló szerepében erős, de a személyre szabott, valós diagnózisokra épülő szolgáltatáscsomagot, fejlesztést kínáló segítő szolgáltatások nem állnak teljes körűen rendelkezésre.

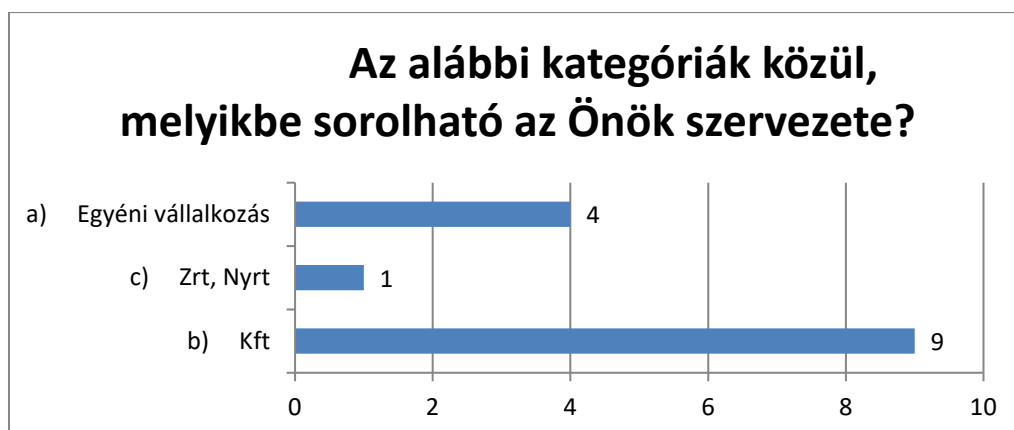
Ez azért is jelent problémát, mert mind a vállalkozók, illetve mind a jelenlegi, különösen a leendő munkavállalók számára ezek elengedhetetlenül szükségesek lennének.

A cégek, vállalkozások esetében sokszor hiányoznak a korszerű tudások, ismeretek vállalatvezetési, működtetési téren, nincsenek ismereteik a piacszerzés modern módszerei terén, nem láthatóak saját közvetlen környezetükön túl, és kevesen vannak intenzíven jelen online felületeken. Munkaadóként sem tudják megmutatni magukat, értékeiket, így kevésbé láthatóak és nem eléggé vonzóak mind a potenciális munkatársaik, mind leendő vásárlóik számára.

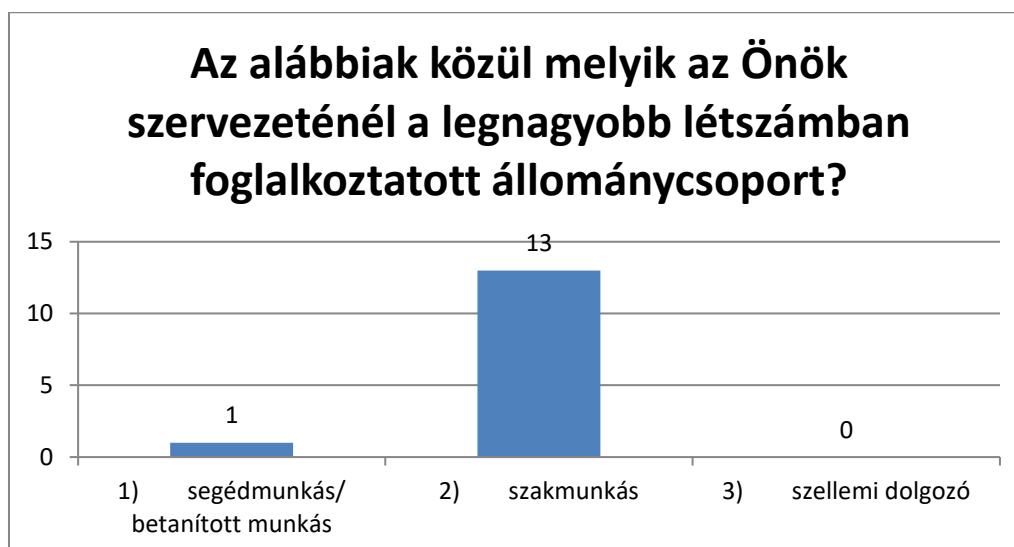
4. A munkaerő-piaci helyzetet bemutató feltáró jelentés

4.1 A kérdőíves felmérés eredményei

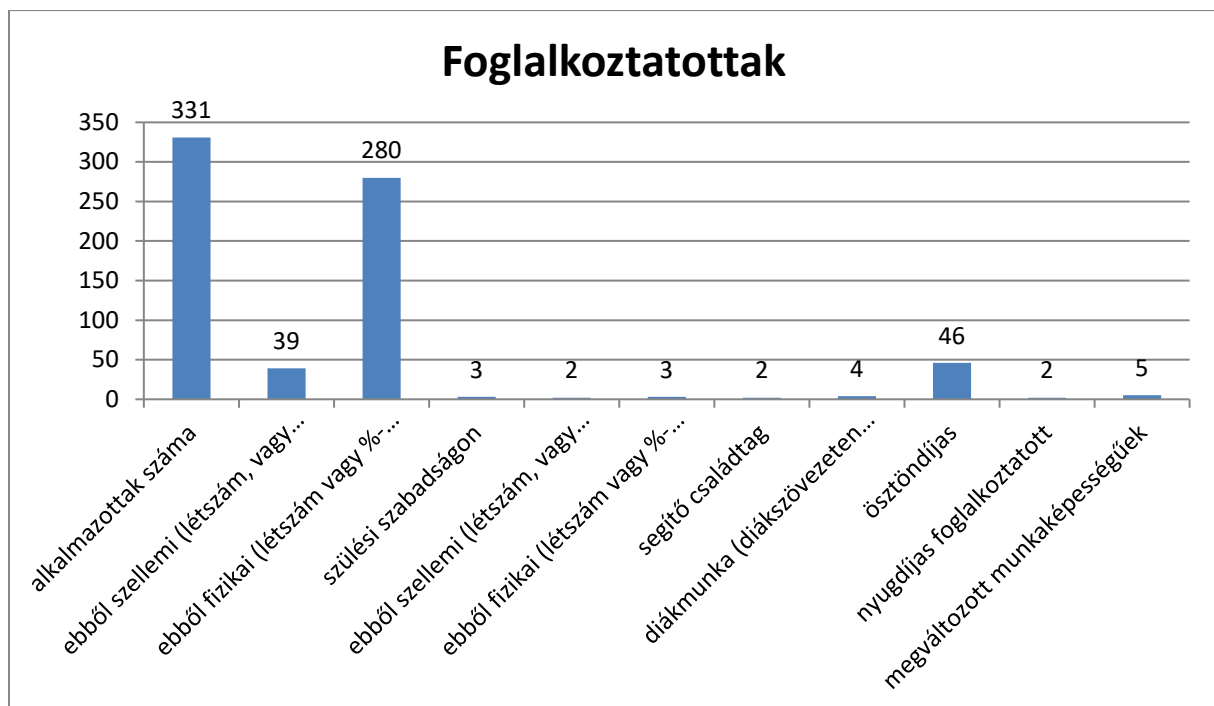
A kérdőíves felmérés keretében 14 lekérdezés történt a megadott 3 szakmára (pék, cukrász, szakács) vonatkozóan, a cégformájukat illetően a korlátolt felelősségű társaság van többségben.

A legnagyobb létszámban foglalkoztatott állománycsoport majdnem mindenhol a szakmunkás, csak egy cégnél van a segédmunkás vagy betanított munkás állománycsoport többségben. Látható, hogy ezekben a szakmákban működő vállalkozásoknál nincs olyan, ahol a szellemi munkások vannak többségben.

A megkérdezett vállalkozásoknál a foglalkoztatottak száma összesen meghaladja és ezek nagy része (mintegy 85%-uk) fizikai munkás és majdnem 15 %-uk ösztöndíjas szakmunkástanuló és mindösszesen 2 fő nyugdíjas és 5 fő megváltozott munkaképességű foglalkoztatottjuk van.

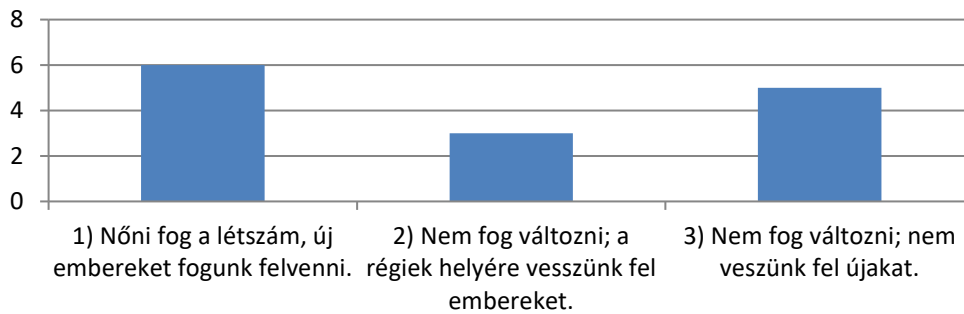

Közfoglalkoztatott mindössze 1 válaszadónál volt, mint ahogy atipikus foglalkoztatás is alkalmi munka keretében. A cégek legalább fele tervez az elkövetkező 3 évben fejlesztést vagy beruházást, ezek közül az eszközbeszerzést említették a legtöbben, de a profilbővítés, szálláshelyfejlesztés is több válaszban került említésre.

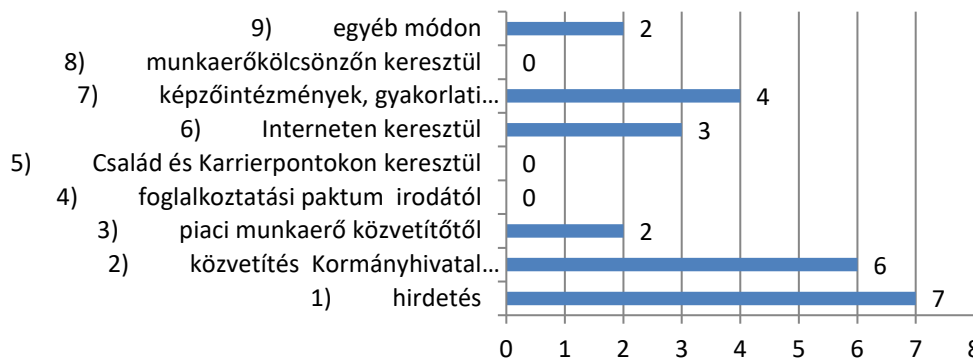
Arra a kérdésre, hogy az elkövetkező időszakban hogyan fog módosulni megkérdezetteknél a foglalkoztatotti állomány létszám változni, majdnem az estek felében azt választották, hogy nőni fog a létszám, új embereket fogunk felvenni. Csak kisebb számban került említésre az, hogy nem fog változni a jelenlegi helyzetük és a régiék helyére vesszünk fel embereket, valamint hogy nem fog változni a jelenlegi helyzetük és nem vesszünk fel új munkaerőt, azt pedig, hogy csökkentés várható senki nem válaszolta.

Az elkövetkező időszakban hogyan fog módosulni Önöknél a foglalkoztatotti állomány létszáma?

Arra a kérdésre, hogy jellemzően milyen módon keresnek munkavállalókat a válaszadók többsége a hirdetést választotta, ugyancsak nagy számban került említésre a járási hivatal Foglalkoztatási Osztálya segítségével igénybevett közvetítési szolgáltatás. Ezeket követte a képzőintézmények és a gyakorlati képző helyek segítségével igénybevétele a keresésnél és az Internetem keresztül keresés.

Jellemzően milyen módon keresnek munkavállalókat?

A vállalkozások a következő munkakörökben tudnák alkalmazni a felsorolt szakmákban végző diákokat: pék, cukrász kiségitő, szakács, mesterszakács, felszolgáló, pizzafutár, bolti eladó, konyhai kiségitő, reggeliztető, emellett pedig az adott vendéglátóipari vagy idegenforgalmi vállalkozás egyéb területeken is tudna alkalmazni pályakezdeket: recepciós, adminisztrációs, marketinges, takarító szakmákban. Többségükönél nem a szakmunkás végzettség az elvárás és nem kell különösebb plusz kompetenciával rendelkezniük a munkavállalóknak, a jogosítvány megléte került néhány esetben említésre és a határozatlan idejű foglalkoztatás a legvonzóbb.

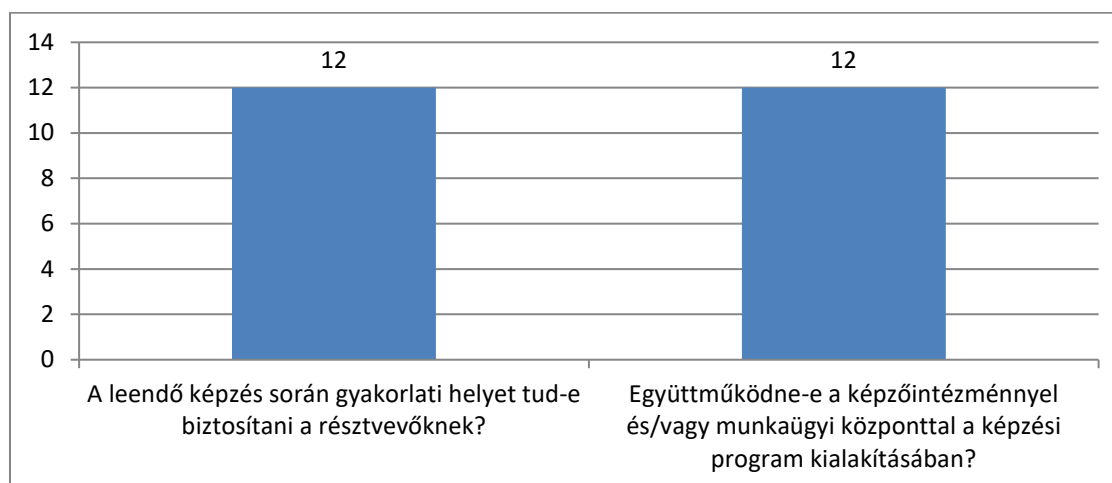
Arra a kérdésre, hogy milyen nehézségekkel találkozhatnak a munkaerő-kiválasztás/felvétel során, szinte minden kategóriában érkezett válasz, hogy a megfelelően motivált munkaerő hiánya, a megfelelően képzett munkaerő hiánya/szaktudás hiánya, a kellően tapasztalt munkaerő hiánya, valamint az általános munkaerőhiány és a motivált, pályakezdő fiatalok hiánya egyaránt problémát jelent.

Ehhez kapcsolódik a következő kérdés is, hogy mi okozza a legnagyobb kihívást, nehézséget a munkaerő gazdálkodásukban? Itt a munkavállalók motiválása, ösztönzése, a munkavállalói lojalitás

növelése, a megfelelő szaktudású és tapasztalatú szakmunkások toborzása és munkavállalók megtartása (fluktuáció) nehézségei kerültek nagyobb számban említésre.

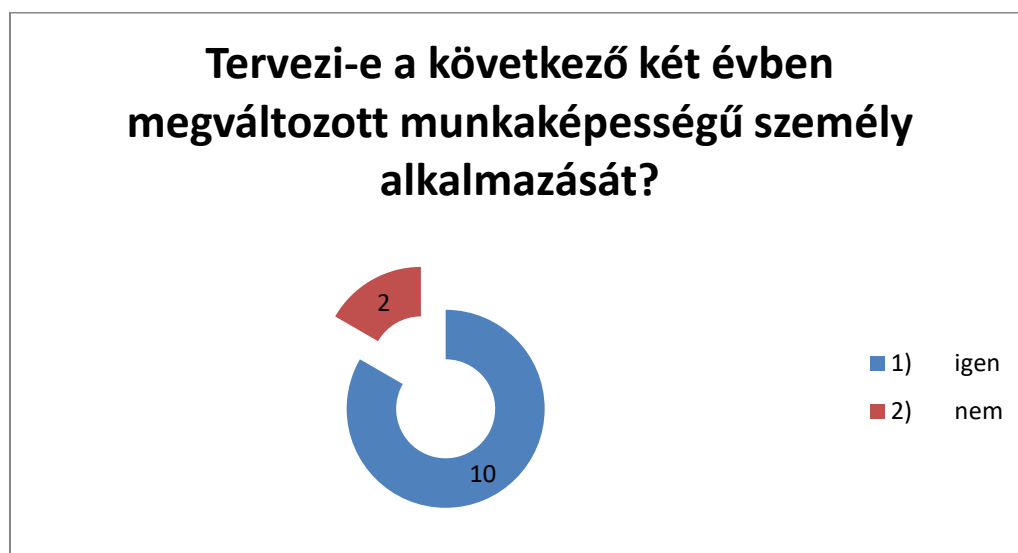
A válaszadók többsége fontosnak és nagyon fontosnak tartja a leendő munkavállalók képzését, ennek érdekében belső képzéseket is szerveznek, valamint igénybe veszik külső képzőintézmények szolgáltatásait is és együtt is működne a képzőintézményekkel és/vagy munkaügyi központtal a képzési program kialakításában. A támogatott képzéseket részesítenék előnyben és főleg a betanító jellegű és szakmunkás képzéseket, és a szakmai továbbképzéseket igényelnének és a képzéseknek gyakorlati helyeket is tudnának biztosítani.

Ahhoz, hogy az oktatási rendszer minél több, jól felkészült szakmunkás és technikus képzését tudja megvalósítani, a felmérés rákérdezett a munkaadók tapasztalataira is, hogy mi kell ahhoz, hogy a végzősök versenyképes szakmával, gyakorlatias tudással rendelkezzenek, és mik az általuk elvárt igények. A szakképzésben tanulók munka vállalása nem ritka, de részmunkaidőként, vagy diákmunkaként találkoztunk velük.

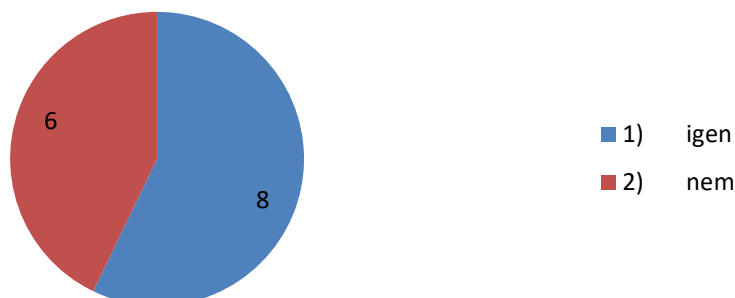

A hátrányos helyzetű célcsoportok foglalkoztatására vonatkozó kérdésnél a nem leges választ adóknál rákérdeztünk arra, is hogy mi ennek az oka, itt egyértelműen az volt a válasz, hogy nem találnak arra alkalmas személyt. Mindezek mellett a megkérdezettek majdnem fele foglalkoztat hátrányos helyzetű munkavállalót, sőt a többség bővíteni is szeretné ezt a kört, amihez ingyenes szolgáltatást is igénybe venne.

A foglalkoztatáshoz és a képzésekhez a válaszadók több mint fele igényelt már az elmúlt évben valamilyen (munkahelyteremtő/megőrző támogatás, Széchenyi Kártya, támogatás a munkaügyi kirendeltségtől, vagy egyéb hitelkonstrukció stb.) támogatást.

Az elmúlt 12 hónapban igényelt-e valamilyen támogatást?

A kérdőívet kitöltők véleményének elmondását szöveges kifejtő kérdésekkel is segítettük a megadott szakmák (cukrász, pék, szakács) helyzetéről, hogy elmondhassák milyen területeken kell javítani az oktatást, a képzési programokat, milyen gyakorlati készségekre van igény, illetve van-e lehetőség határmenti horvát-magyar együttműködésekre e téren?

Ezekre a következő válaszok érkeztek a megkérdezettektől:

- A képzésben töltött gyakorlati időt kevésnek tartják, mert ott a tanuló nagyon keveset tud elsajátítani, majd ha elvégezte az iskolát, utána fogja megtanulni gyakorlatban a szakmát, de csak akkor, ha a foglalkoztatónak lesz hozzá elég türelme, hogy foglalkoztassa is és közben tanítsa is, mert a fiatalok egyből magas bért szeretnének, de tapasztalatuk, gyakorlatuk még nem a megfelelő. A szakmai oktatásoknál a gyakorlati képzésre kellene nagyobb hangsúlyt fektetni.
- A határmenti horvát-magyar együttműködésre van rálátása, de az a véleménye, hogy mi az oktatás terén el vagyunk maradva tőlük.
- Elvileg az általános iskolában kellene megtanítani az alapszámításokat: összeadás - kivonás, osztás, szorzás, százalékszámítás. Majd erre épülhetne a szakmai képzés, de nagyon nagy a baj ezen a téren.
- A tizenéveseket kellene megváltoztatni, hogy legyen jövőképük, aztán az alapvető tudást kellene megtanítani a szakmához és elérni, hogy akarjanak dolgozni.
- Az elméleti oktatásnak alaposabbnak kellene lennie, hogy amikor a gyakorlati helyre érkezik a tanuló, akkor azt már tudja alkalmazni, gyakorolni. Vannak meglévő horvát határon átnyúló kapcsolataik, jónak tartja a kölcsönös eszmecserét.
- Elméleti képzésre kellene nagyobb gondot fordítani, hogy a gyakorlati helyen tudják már alkalmazni, ne ott kelljen tanítani. Az oktatással szembeni kritika, hogy hiányzik a szakmai elhivatottság.
- Ismerik a horvát oldali szakmai piacot, sajnos a magyarországi még távol áll tőle, de lehetne jó együttműködés közöttük. Mivel közel vannak a határhoz, lenne igény a jó együttműködés kialakítására.
- Olyan tantárgy is kellene, hogy mit jelent a munkaszervezés. A határmenti horvát-magyar együttműködésre nincs mód, mert teljesen más a horvátországi oktatás, gyakorlat, mint a miénk.
- Vannak horvát kapcsolataik, ismerik egymás szakmai kompetenciáját, de igazi együttműködés még nincs. Egy nyitott a határmenti magyar-horvát együttműködés megvalósulását jó ötletnek tartják.
- Jó ötletnek tartanék egy horvát-magyar cserediák foglalkoztatást a horvát-magyar együttműködés keretében.

- Középiskolai (szakközépiskola) szintre kellene felemelni a cukrászképzést. Elsősorban nem a humán tárgyakra kellene oktatni, hanem a megfelelő szaktanárokkal kellene oktatnia a technológiát, technikai tudást kellene jobban elsajátítani a tanulóévek során a szakmához.
- Bejárjanak a diákok a gyakorlati képzőhelyekre, de gond van az alapvető matematikai műveletek elsajátítása, alkalmazása terén.
- A cukrász, pék, szakács szakmák tekintetében az elméleti oktatásban jobb felkészítésre lenne szükség, amit a gyakorlatban alkalmazni tudnának.
- A határmenti horvát-magyar együttműködés terén már vannak kapcsolataik, de szakmai oktatás terén mások a horvátok, ők egy kicsit jobban csinálják.
- Az oktatást milyen módon kellene javítani, még nem gondolkodott rajta. A határmenti kapcsolatokról nincs véleménye, de van rálátásuk a horvát-magyar együttműködésre, folyamatosan tájékozódnak.

Mindebből az a következtetés is levonható, hogy egy adott korcsoport tagjai legkorábban akkor lépnek ki a munkaerői piacra, amikor megszerezték az érettségit, és emellé valamilyen szakmai végzettséget szereztek.

Valamennyi válaszadónak határozott véleménye volt a pályakezdőkről, annak ellenére, hogy nem mindegyikük alkalmazott már így munkatársat. Van egy általános vélekedés a pályakezdők felkészületlenségéről, amit a tapasztalatok többsége esetenként vissza is igazol. A lekérdezés során folytatott beszélgetésekből azonban azért az is kiderült, hogy gyakorta indokolatlanok az elvárások, hiszen a pályakezdő azért pályakezdő, mert egy sor dolgot a munkába lépését követően fog megtanulni, itt legyen szó a szociális alkalmazkodásról, a munkamorálról, a motivációról.

A munkaadók szerint esetenként irreális az elvárás, hogy a pályakezdő legyen azonnal teljes értékű munkaerő. Ez egyrészt egyes vállalkozók türelmetlenségét is jelzi, másrészt azt is, hogy különösen a kisvállalkozások esetében nincs a vállalkozásnak kapacitása (ez humán erőforrás és anyagi kérdés egyszerre) arra, hogy „bibelődjenek” a pályakezdővel. Olyan vélemény is elhangzott, hogy semmi garancia nincs arra, ha a pályakezdőt „kitanítja”, akkor nem lesz-e a konkurenciája később, ha máshol helyezkedik el.

A vállalatok munkaerőigénye és a szakmai tudás iránti szükséglete felmérésének alapján az intézményeknek szemléltettük, hogy a fiatalok mely szakmákban helyezkedhetnek el legkönnyebben a 3 közül, és hogy célszerű olyan képzési programok irányába terelni őket, amelyek iránt kereslet mutatkozik a térségben, és amelyek később előreláthatóan álláshoz juttatják őket.

Sok szervezet foglalkozik a pályaeorientációval, közülük a Megyei Kereskedelmi és Iparkamara ezt felismerte a tavalyi évben, ezért koordinálja a pályaeorientációs tevékenységet végzők munkáját. Együttműködési megállapodást kötöttek az ebben a tevékenységben résztvevő szervezetekkel. Próbálják kiszűrni a rendszerben a párhuzamosságokat és ezáltal egy hatékony és célravezető rendszert működtetni az ebben résztvevő szervezetekkel közösen.

A megállapodás célja munkakapcsolat létrehozása, információk rendszeres közvetítése, pályaeorientációs tevékenységek fejlesztése, hatékony, koordinált végrehajtás, egymást segítő feladatok végrehajtása, másik fél által felajánlott tájékoztatás, ismeretátadás fogadása, továbbítása.

Ez azt is eredményezi, hogy a továbbtanulási döntéseket sokkal kevésbé a realitások, mint a presztízs vagy szülői elvárások határozzák meg sok esetben, illetve gyakran felmerülnek irreális elképzelések, amelyek nincsenek sokszor sem a jelentkezők személyes kvalitásaival, sem az általuk elképzelt leendő munkahelyekkel összhangban.

Ezen kellene változtatni a felmérés és az interjúk eredményeinek megismerésével a Nagybajomi Kolping Szakképző iskola szempontjából az oktatási program fejlesztése, a diákok pályaeorientációja és a horvát partnerekkel történő együttműködés terén.

4.2 Az interjúk főbb megállapításai

A kutatás keretében a Nagybajomi Kolping Katolikus Szakközépiskola és Kollégium, a Somogyi Kereskedelmi és Iparkamara, továbbá Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Somogyi megyei szervezetének képviselőivel került sor interjúk felvételére.

Amit mindannyian kiemeltek, hogy véleményük szerint nagymértékben mozdulhatna el pozitív irányba a helyi munkaerő-piaci helyzet a munkahelyi képzések és átképzések számának növelésével, mivel nagyon sok az alkalmazottak között azoknak a száma, akik még az általános iskolát sem végezték el. Viszont a munkáltatók nem szívesen küldik képzésre alkalmazottaikat, mert az új végzettséggel a dolgozók nagy valószínűséggel új munkahelyet fognak keresni, kedvezőbb feltételekkel.

Az iskolából kikerülő diákok legnagyobb meglepetései a gyakorlati helyeken, majd később az első munkahelyeken a legtöbbször abból fakadnak, hogy más elképzeléseik vannak arról, hogy mit jelent egy munkaeszközre vigyázni, hogy hogyan kell a konfliktusokat kezelni és a kritikákat fogadni, mint ahogy az a munkahelyeken működik.

Komoly problémaként említették a kivándorlást. Hiába folyik szakképzés az adott szakmákban, azok a gyerekek és középkorúak, akik valóban a szakmájukban szeretnének dolgozni, sok esetben a külföldi munkavégzés mellett döntenek, mivel mindegy, hogy itthon milyen jól fizetnek egy adott szakmában, azt a külföldi keresetek mindig felülmúlják. Így továbbra is marad itthon a munkaerő-hiány.

A szakképzések továbbra is – mint a képzések általában – csak lekövetni tudják az igényeket, holott egy ideális helyzetben a résztvevők és a munkaerőpiac szereplőinek egyeztetésével sokkal inkább össze lehetne hangolni az elvárásokat, és ha a képzéssel nem is lehetne közvetlenül kielégíteni a felmerülő igényeket, de azokat egy szorosabb együttműködéssel a jelenleginél hatékonyabban lehetne támogatni.

Bár a duális képzés működik, de sok esetben korlátozott az együttműködés a partnerek között. Az iskolában a szakmához tartozó ismereteket a lehető legszélesebb körben igyekeznek átadni a gyerekeknek, míg a gyakorlati helyeken leginkább csak az ott zajló konkrét munkafolyamatok rejtelseibe avatják be őket.

Nagyon fontos lenne, hogy a gyerekeknek már az óvodától kezdve lehetőségük legyen különböző szakmák megismerésére, és ez folytatódjon az általános iskolában is. Ezzel pótolható lenne az a lehetőség, ami korábban magától adódott, amikor a szülők és nagyszülők szakmájával a gyerekek már otthon megismerkedhettek és tisztába kerülhettek. Így talán kevesebb lenne közülük az, aki csupán kényelmi szempontok alapján választ középiskolát, miszerint közülük melyik van a legközelebb.

Álláskeresők esetében nagy segítség lenne az a korábbi gyakorlat, miszerint ha a Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályának kínálatán kívül talált az álláskereső olyan képzést, melynek elvégzése után bizonyítottan munkát tud majd vállalni, úgy esélye volt egyéni mérlegelés után a tanfolyam elvégzéséhez szükséges támogatás elnyerésére.

Ugyancsak fontos lenne, hogy a munkáltatókat központilag ösztönözzék különböző támogatásokkal, járulékkedvezményekkel abban az esetben, ha atipikus formában hajlandók munkavállalókat alkalmazni, ugyanis így egy olyan rétegből (jellemzően kisgyereket nevelő szülőkből) tudnának meríteni, mely jelen pillanatban túlnyomó részt kizorul a munkaerő-piacról.

A megkérdezettek szerint a foglalkoztatást a járásban elsősorban a rugalmas foglalkoztatási lehetőségek bővítésével lehetne növelni. Ezt segítenék a munkahelyi képzések/átképzések és csak harmadikként említették az esetleges bértámogatást.

Vannak a járásban speciális helyzetben lévő munkáltatók, ezek közül a legtöbb embert foglalkoztató a cukorgyár, ahol csak szezonálisan van igény sok alkalmazottra. Számukra nagy segítség lenne, ha a jól bevált munkaerőt megtarthatnák azzal, ha szezonon kívül állandó helyet tudnának találni nekik úgy,

hogy amikor szükség van rájuk, vissza is tudjanak jönni. Bár a legjobb teljesítményt nyújtók közül 1-2 embert mindig fel tudnak venni, de leginkább egyedi ösztönzőkkel igyekeznek a munkaerőt megtartani. Ilyen például a hűségprémium, vagy a 30%-os bérkiegészítés a 3 műszakosoknak.

Az is fontos lenne, hogy a gyerekek alapvető, később a szakmai képések során készségszinten használandó tudása biztos alapokon nyugodjon.

Végül fontos lenne, hogy a központi döntések a lehető legtöbb szempontot figyelembe véve, átgondoltan szülessenek meg. Így nem fordulhatna elő, hogy egy – alapvetően lányok által választott – fodrászképzést egy olyan épületbe teszik, ahol amúgy építőipari képzés folyik, ezt a lányos szülők nem tolerálják.

A Somogyi Kereskedelmi és Iparkamara csurgói képviselője szerint a munkáltatók lejjebb adták elvárásaikat a korábbiakhoz képest. Kénytelenek voltak többek között azt tudomásul venni, hogy mivel a gyakorlati helyeken a munkához való nem megfelelő hozzáállás következmények nélkül marad, így a gyerekek alkalmazásakor legtöbbször a szabályok alapos ismertetésével kell kezdeni az együttműködést.

Célszerűnek látnák, hogy a pályaorientációs tevékenységek a kamara kezében legyenek. Úgy tűnik, hogy a képző intézmények partnerek abban, hogy pályaorientációs programokkal szólítsák meg a gyerekeket. Fontosnak tartja ezt a témát, mivel úgy veszi észre, hogy a szakmák becsülete kezd elveszni.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Somogy megyei képviselői elmondták, hogy ha van is egy cégnél belső képzés, az jellemzően csak azért történik, mert muszáj, hogy az adott munkavállaló egy bizonyos tanúsítványt megszerezzen a munkakör betöltéséhez. Ilyen például a mezőgazdasági cégek esetében a növényvédő szerekkel foglalkozók számára előírt „zöldkönyves” képzés. Úgy látják, hogy a – már korábban említett - képzők és a gyakorlati helyek közti összehangolatlanág egyszerűen abból fakad, hogy sok esetben egyáltalán nincs is kommunikáció a két oldal között. Nagyon könnyen előfordulhat, hogy az egyik fél nem is tud arról, hogy egy diák már nem jár az adott gyakorlati helyre, vagy már nem az adott iskola tanulója. A gyakorlati helyen kapott érdemjegyek nem jelennek meg az iskolában.

A Nagybajomi Kolping Katolikus Szakközépiskola és Kollégium intézményvezetője elmondta, hogy a projekt kapcsán kiépített horvát testvériskolai kapcsolaton keresztül az iskolába járó gyerekek 2 hetes tanulmányutakon vehetnek részt minden évben. Számukra az utak legnagyobb hozadéka, hogy olyan recepteket, ételeket ismerhetnek meg, melyek a magyarországi tananyagban nem szerepelnek.

A 'VEC Sharing' projekt keretében a szakács/pék/cukrász tanulók csereprogramjának első megvalósítására kétszer egy hét időtartamban, 2018 szeptemberének utolsó két hetében került sor (2018. szeptember 17-21. és szeptember 24-28.), amely során a kaproncai Obrtnička Škola látta vendégül a Nagybajomi Kolping Katolikus Szakközépiskola és Kollégium 18 főből álló csoportját (16 szakács/cukrász/pék szakirányos tanuló és két fő kísérő tanár). A csereprogram a résztvevő intézmények oktatói által előre elkészített szakmai program alapján zajlott le. A magyar diákoknak szóló program elmélet ismeretek átadását, azok gyakorlatban történő megvalósítását, gyárlátogatásokat és kulturális-szabadidős programokat is tartalmazott. A Kaproncán megvalósult csereprogramot követően a magyar iskola Nagybajomban fogadta a horvát csoportot (10 fő szakács/pék/cukrász szakirányos tanuló és 5 fő kísérő tanár) október 09-13 és október 15-19 között, melyet szintén előre elkészített szakmai program ill. gyárlátogatások és szabadidős tevékenységek tarkítottak.

A fent említett cserediák program során tartalmas, tanulságos tapasztalatot szereztünk a szakmai képzéssel kapcsolatban. Talán a legnagyobb különbséget a két oldal között a magyar szakközépiskolai képzési szintnek megfelelő horvát rendszer felvételi követelményei jelentik. Náluk a szakközépiskolai szinten is felvételiznek a diákok, míg a magyar oldalon csak a tanulmányi átlagot nézik a felvételnél.

A pék szakmáról elmondható, hogy Nagybajomban a gyakorlatban sokkal szélesebb választékban vannak a termékek jelen és a tanműhelyük felszereltebb. Ugyanez a megállapítás mondható el a cukrász szakmáról is: szélesebb termékskálát tudnak felmutatni. A tanműhelyük felszereltebb, mint a kaproncai tanműhely. A szakács tanműhely kapcsán elmondható, hogy a horvát tanműhely szép,

modern és jóval felszereltebb, mint a magyar. A szakács szakmában van hová fejlődni a kaproncai iskolához képest, ugyanakkor a pék és cukrász szakmák esetében a horvát diákok sokat tanulhatnak.

Az iskola általános helyzetéről elmondható, hogy diákjainak mintegy fele halmozottan hátrányos helyzetű, Nagybjom 30-35 kilométeres körzetéből járnak be. Mindig akadnak olyanok, akik nem meggyőződésből, hanem kényelmi szempontok alapján választják az iskolát. A képzésből kikerülő pályakezdőknek jellemzően leginkább a szakács szakmában van lehetőségük bármilyen rugalmas munkavégzésre, de jellemzően ez is a nyári szezonban működő dolog a Balatonon. A megyeszékhelyen folyamatosan keresnek pékeket, így az ilyen végzettségű tanulók is egyből el tudnak helyezkedni.

Az intézményben felnőttoktatási is zajlik, esti tagozaton 2 év alatt lehet náluk pék-cukrász végzettséget szerezni. Tapasztalatuk szerint az ide jelentkezők legnagyobb része minimum érettségivel rendelkezik, de sok közöttük a diplomás is. Ezek a résztvevők többnyire egy jövőbeni vállalkozás megnyitása miatt vágnak bele ebbe a képzésbe.

5. Melléklet

Az ajánlott munkáltatók listája a diákok és az iskolák számára a gyakornoki képzéshez

A vállalatok munkaerőigénye és a szakmai tudás iránti szükséglete felmérésének alapján az intézményeknek szemléltettük, hogy a fiatalok mely szakmákban helyezkedhetnek el, és hogy célszerű olyan képzési programok irányába terelni őket, amelyek iránt kereslet mutatkozik a régióban, és amelyek később előreláthatóan álláshoz juttatják őket.

Cukrász tanulóink külső gyakorlati helyei

Centrál Kávézó	Kapos Sun Kft. 7400 Kaposvár Noszlopy G. u.8
Desedai Pékség és Cukrászüzem	7400 Kaposvár Kemping u.7.
Olasz Fagyizó	7400 Kaposvár Rippl Rónai tér 2.
Baross Cukrászda	7400 Kaposvár Baross G. u.6.
Mézes Mackó Cukrászda és Vendéglő	8700 Marcali Rákóczi u. 20
Mini Cukrászda	8716 Mésztegyő Vörösmarty u.108.
Slendy Pékség	7400 Kaposvár Fő u. 50.
Europa Pék Kft Nagyatád	7561 Nagyatád Kossuth u.44.

Szakács tanulóink külső gyakorlati helyei

HEK Étterem Kaposvár	7400 Kaposvár Németh I.fasor 7.
DOLO Étterem	7500 Nagyatád Dózsa Gy. u.9.
Béke Étterem Kaposvár	7400 Kaposvár Petőfi u. 49
IMI-HAMI Gyorsétterem	7400 Kaposvár Dózsa Gy. u..15.
Bárány Fogadó Kaposvár	7400 Kaposvár Városház u.4,
Helvecia Étterem Marcali	8700 Marcali Liget u.2
Corner Étterem Kaposvár	7400 Kaposvár Bajcsy-Zs. u. 2.
Trattoria la Prima	7400Kaposvár Fő u. 2.

Pék tanulóink külső gyakorlati helyei

Europa Pék Kft Marcali	8700 Marcali Ipartelep 323/3 hrsz.
------------------------	------------------------------------

Felhasznált irodalom

- Munkanélküliek és foglalkoztatottak számának alakulása, KSH, 2017
- Somogy megyei Területfejlesztési Konceptió - Helyzetfeltáró munkarész, 2012
- Pályaválasztás, szakmaválasztás 2017, Somogyi Kereskedelmi és Iparkamara, 2017
- A Somogy Megyei Önkormányzat 2014-2019. évre szóló gazdasági programja, 2015
- Somogy Megyei Foglalkoztatási Paktum, Megvalósíthatósági tanulmány, 2017
- Somogy megye foglalkoztatási stratégiája (2017-2021), 2017
- Somogy Megyei Kormányhivatal: Tájékoztató Somogy megye munkaerő-piaci helyzetének alakulásáról 2018. május, 2018
- KSH Magyarország közigazgatási helynévkönyve, 2017. január 1., KSH, 2018
- Lengyel Imre – Vas Zsófia – Lukovics Miklós – Gyurkovics János (szerkesztők): Vidéki járások versenyképessége Magyarországon, Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar, Szegedi Tudományegyetem Gazdaság- és Vállalkozásfejlesztési Központ, 2015.